

Praha-Žižkov, 6. 9. 2020
P. Jareš

Zavazující modlitba **1S 1,1-20**

V našich životech bývají věci, které nás dlouhodobě trápí. Naše trápení často souvisí s tím, co prožíváme ve vztazích s konkrétními lidmi. Bohužel se může někdy jednat i o lidi z církve. Své trápení můžeme prožívat přímo ve shromáždění. Chování nějakého křesťana vůči nám nás hluboce zraňuje a dráždí. Něco podobného prožívala i Chana. Byla jednou ze dvou manželek svého muže Elkány. Avšak na rozdíl od druhé ženy – Peniny – nemohla mít děti. Už to samo o sobě bylo pro ni určitě velkou bolestí. Nejvíc ji ale dráždilo chování Peniny, která do ní kvůli její bezdětnosti často rýpala. To se dělo pravidelně zejména u příležitosti každoročních poutí Elkány do Hospodinovy svatyně v Šílu. Elkána tam přinášel oběť, a pak společně se svými ženami a dětmi na části obětovaného zvířete hodoval. Měla to být slavnostní a radostná událost. Příležitost radovat se z Hospodina a jeho darů. Pro Chanu to však byla noční můra, poněvadž Penina ji právě tady velice provokovala. Snad proto, že na Chanu žárlila. Její pozornosti totiž jistě neuniklo, že Elkána Chanu miluje. Své milované ženě také při hostině dával dvojnásobnou porci masa. Nevíme přesně, co Penina Chaně říkala. Urážky možná někdy probíhaly i beze slov. Ale bylo to tak zlé, že Chana z toho plakala a nejedla. Elkána se snažil svou ženu v jejím trápení utěšit, ale nepomáhalo to. Když se trápíme, můžeme mít nablízku lidi, kteří nás mají rádi, milují nás. Dělají, co mohou, aby nás utěšili. Ale i když je to milé, nepřináší nám to trvalý klid. Potřebujeme se obrátit jinam.

Chana tu vlastně prožívá jakoby něco z Božího vlastního trápení. K označení chování Peniny k Chaně tu Bible používá stejného slovesa, kterého se na jiných místech SZ používá o chování Izraele k Hospodinu, když lid urážel svého Boha uctíváním model („urážela“ – verše 6.7; srov. Dt 4,25; Sd 2,12; Jr 7,18). Ve svatyni tehdy sloužili kněží Chofní a Pinchas. K lidem, kteří přicházeli obětovat, se chovali neurvale a dokonce se v chrámu dopouštěli smilstva (1S 2,11-17.22). Bůh tak zakoušel urážky ve svém vlastním domě. Když nás v církvi zarmocňuje jednání, které nás zraňuje, je v tom i kus Božího zármutku. Zármutku Ducha svatého nad tím, jak jsme vzdáleni od Krista i od sebe navzájem (srov. Ef 4,30).

Situace Elkány a jeho dvou žen připomíná poměry v manželství praotce Jákoba. Ten měl také dvě ženy – Leu a Ráchel. Ráchel, kterou miloval, také dlouho nemohla mít děti (Gn 29,15-35). Později se však skrze Ráchel narodil Josef, kterého Bůh použil k záchraně svého lidu před hladem (Gn 29,22-24; Gn 37-50). Tak i skrze Chanu se měl narodit důležitý Boží služebník - prorok Samuel. Bible tu jasně ukazuje, že za neplodností Chany byl Hospodin (v. 5). Vypadá to tak, že Bůh ji chtěl právě skrze její trápení dovést k úpěnlivé prosbě. K prosbě, ve které by se mu i se svým trápením odevzdala. Naše trápení a náš

nedostatek mohou pro nás být impulzem k témuž. Avšak podobně jako Chaně, i nám může trvat hodně dlouho, než k takové modlitbě dospějeme.

Chana k ní dospěla při jedné z návštěv ve svatyni, kdy už pro ni chování Peniny muselo být neúnosné. Šla do prostoru svatyně, aby se tam modlila k Bohu. Vylévala před Hospodinem svou duši. Její modlitba však byla něčím víc, než pouhým vypovídáním či prosbou za to, aby mohla mít dítě. V její modlitbě byl i závazek vůči Bohu. Slíbila, že chlapce, který se jí narodí, daruje Hospodinu jako jeho služebníka. Znamením jeho zasvěcení měly být dlouhé vlasy (srov. Nu 6,1-21; Sd 13,5; 16,16n). Prosí Hospodina o pomoc ve svém trápení. Ale neprosí jen pro sebe. Prosí pro Hospodina. Možná potřebujeme teprve dospět k tomuto přístupu. Možná jsme už mnohokrát vylévali Hospodinu své srdce, vypověděli mu vše o svých trápeních, prosili o pomoc. Ale mohlo nám jít pouze o to, aby nám bylo líp. Možná jsme prosili jen *pro sebe*, ale už ne *pro Krista*. Možná jsme prosili pouze za to, aby se někdo druhý změnil, aby se zlepšily okolnosti pro nás nepříznivé. Ale už jsme nechtěli dovolit Bohu, aby změnil nás ke svému obrazu. Aby nás dovedl k odpuštění. Aby nás inspiroval k modlitbám za spasení našich nepřátel, k novým odvážným činům lásky. Možná jsme se v těch našich modlitbách ještě zcela nevydali Kristu na milost jako ti, kdo mu chtějí sloužit vším, co jim dá. Pána Boha si samozřejmě nemůžeme zavázat žádnými sliby. Pán Bůh nám nic nedluží. Pokud tu někdo má být někomu zavázán, pak jsme to my Pánu Ježíši Kristu, který „... *za všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal.*“ (2K 5,15 ČEP)

Když se budeme věnovat modlitbám s takovým nasazením, můžeme se setkat i s podezíráním a kritikou ze strany ostatních křesťanů. Možná dokonce ze strany věřících, kteří mají ve sboru či v církvi významné postavení. Při povrchním hodnocení jim možná bude připadat, že se tu děje něco nevhodného. I kněz Élí se domníval, že Chana je opilá. A to celkem oprávněně, poněvadž při své dlouhé modlitbě pouze pohybovala rty a nebylo ji slyšet (slyšel ji však Bůh, což bylo rozhodující). I o prvních učednících naplněných Duchem svatým někdo prohodil, že jsou opilí (Sk 2,13.15). Chana však Élímu klidně odpověděla a vysvětlila mu, jak se věci doopravdy mají. Když se setkáme s kritikou za to, že se snažíme žít s Bohem, nemusíme se kvůli tomu rozčilovat. Můžeme klidně odpovédět. A někdy dokonce můžeme z úst těch, kdo nás prve podezírali, slyšet potvrzující slova, tak jako je slyšela i Chana z úst Élího. Dítě ještě neměla. Ale už byla klidná. Vrátila se jí dokonce i chuť k jídlu. Byla jako vyměněná. Po čase se jí narodil syn, kterému dala jméno Samuel. Stejný pokoj může Kristus dát i nám. A možná právě skrze naše současné nesnáze by nás rád dovedl k tomu, abychom mu se svým trápením vydali i sami sebe. „*Lide, v každý čas v něho doufej, vylévej před ním své srdce! Bůh je naše útočiště.*“ (Ž 62,9 ČEP)